

UTDRAG AV STATSMINISTERENS TALE PÅ AUF'S LANDSSTYRE-
MØTE SØNDAG 4. MAI 1980

Regjeringen vil nå forsere arbeidet med Ungdomsmel-
dingen. Det er forutsetningen at denne skal legges fram
så tidlig at den kan bli behandlet av Stortinget neste
vår.

Arbeidet med meldingen har foregått på grunnlag av
to større offentlige utredninger fra Regjeringens ungdoms-
utvalg. Hensikten var å finne fram til en samlet, offentlig
politikk for hele oppvekstmiljøet.

Sammenlikner vi oppvekstmiljøet i dag med forholdene
for noen ti-år tilbake, er jeg ikke i tvil om at den generelt

- 2 -

sett er bedre enn før. Men på tross av den allmenne vel-
standsøkningen og en sterk satsing på en rekke felter som
berører barn og ungdom, er det likevel visse trekk som
virker negativt inn på oppvekstsituasjonen.

Etter utvalgets oppfatning er det følgende hoved-
problemer som avtegner seg:

- a) Spesialiseringen av samfunnet har ført til at livs-
miljøet er blitt oppsplittet i isolerte områder.
- b) Det er fortsatt store ulikheter i oppvekstmiljøet -
sosialt, økonomisk og geografisk.
- c) Tap av sosialt nettverk, dvs. at mange tilhører et
nærmiljø der menneskene ikke kjenner hverandre og ikke
gir hverandre hjelp.

- d) Prestasjonssamfunnet som de unge møter og der særlig skolen bidrar til å holde ved like og forsterke ulikhetene.
- e) De unge møter i dag et press fra kjøpekulturen som er sterkere enn noensinne.

Utvalget skisserer sine prinsipielle oppfatninger om en ny ungdomspolitik:

1. Et helhetssyn på de grunnleggende rettigheter for barn og unge. Det er behov for å utvikle et samspill mellom skole, arbeid og fritid. Ingen enkeltsektor i oppvekstmiljøet kan alene fylle en slik oppgave.
2. Større sosial og økonomisk likhet.
3. Allmennutdanninga må ikke ødelegges av prestasjonsjag.

4. Familien som enhet i samfunnet må styrkes.
5. Styrking av det sosiale nettverket.
6. Frivillige organisasjoner er viktige samfunnsenheter.
7. Integrering av skole og arbeid. Alle har rett til arbeid. Det må bli bedre anledning til å veksle mellom opplæring og arbeid.

Høringsvarene gir Regjeringens ungdomsutvalg stort sett ros for sin analyse av de unges oppvekstkår. Det er også nokså bred enighet om at det samfunnsbildet som utvalget beskriver er riktig.

Det vil føre for langt å komme inn på alle de forslag utvalget kommer inn på for å få til en bedre samordning mellom de offentlige sektorer som stiller med ungdomsspørsmål.

Svært mange stiller seg imidlertid tvilende til de konkrete samordningsforslagene som er lagt fram, mens AUF i grove trekk har gitt sin støtte til forslagene.

AUF har også gitt sin støtte til at Statens ungdomsråd får en klarere politisk profil. Her er det foreslått at Stortinget, Ungdomskonferansen og Regjeringen hver skal oppnevne fem medlemmer. Mange organisasjoner har imidlertid gitt uttrykk for at dette kan svekke posisjonen til de frivillige ungdomsorganisasjoner.

Lenger skal jeg ikke gå inn på organiseringen av dette arbeidet på stat, fylke- og kommuneplan. Men jeg vil ikke unnlate å nevne at de økonomiske forutsetninger som forslagene var basert på, ikke lenger er til stede.

Utvalget bygger på tre samfunnsmessige forutsetninger for utviklingen av et bedre oppvekstmiljø:

1. En økonomisk politikk som makter å oppheve de store ulikhetene mellom menneskene når det gjelder grunnleggende livsgoder.
2. En miljøpolitikk som bygger opp sterke, sosiale fellesskap der menneskene får oppgaver sammen.

3. En miljøpolitikk som legger forholdene til rette for utviklingen av ansvar hos mennesker som hører sammen og utviklingen av bevissthet om hvilke verdier en vil arbeide for.

Høringsuttalelsene sier seg i all hovedsak enig med de samfunnsmessige forutsetninger som utvalget bygger på.

Flere perspektiver vil kunne legges til grunn under drøftingen av ungdommens oppvekstkår. Det viktigste blir å ta utgangspunktet i en bred samfunnsanalyse der en i første rekke drøfter de faktorer som har betydning for ungdommens livssituasjon.

- Det legges opp til at meldingen skal få karakter av "Regjeringens ungdomspolitiske handlingsprogram". Regjeringen vil derfor hovedsakelig benytte denne meldingen til å diskutere spesifikke ungdomsspørsmål.

- Meldingen vil trekke opp grensen for det offentlige ansvaret. Den vil presentere hvilket verdigrunnlag Regjeringen ønsker å bygge ungdomspolitikken på og hvilke mål en har for denne politikken.

Tidsperspektivet for meldingen er å stake ut en kurs for ungdomspolitikken for hele 80-tallet.

Arbeidet framover:

Som nevnt innledningsvis tar vi sikte på å forsere arbeidet med ungdomsmeldinga. Som et ledd i dette vil det bli nedsatt en politisk styringsgruppe med representasjon fra Statsministerens kontor, forskjellige departementer for å samordne arbeidet med meldingen. Jeg kan opplyse at AUF vil bli bedt om å være med i denne gruppen.

Gruppen skal samordne det omfattende arbeidet som pågår i mange departementer med sikte på å bedre oppvekstmiljøet for ungdommen. Det er her tale om reformer og forsøk i utdanningssektoren, arbeidslivet, nærmiljøet, rettspleie og sosialvesenet.

Vi står overfor svært kompliserte problemer der det ikke finnes enkle standardsvar. Formålet må være ut fra ungdommens totale livssituasjon å foreslå prioriterte tiltak som skal ivareta ungdommens særegne behov og interesser. Men selv om meldingen vil gjøre ungdomsalderen til gjenstand for en selvstendig politikk med egne virkemidler og tiltak, vil det hele tiden være viktig å ha vår generelle samfunnssituasjon som ramme, slik at en ikke gjør den feil å se ungdomspolitikken isolert i forhold til andre områder av samfunnslivet.